

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/52/2004

OPINIE O DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU I PREZYDENTA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

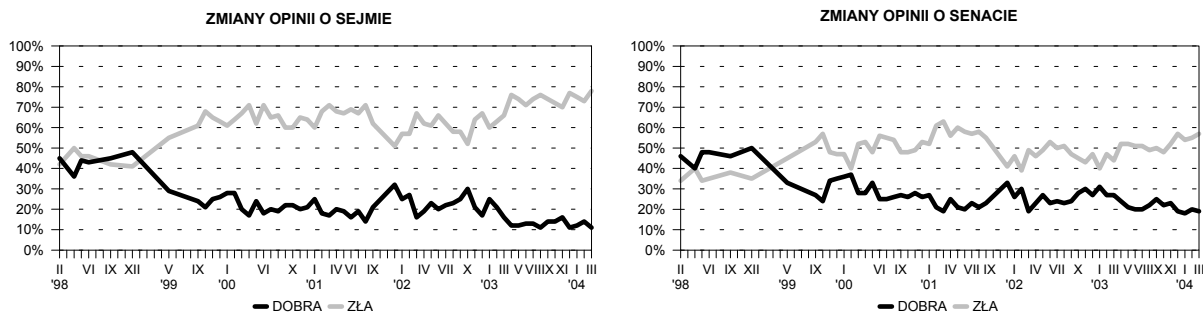
Opinie o pracy parlamentu są w ostatnim okresie bardzo krytyczne. W ciągu miesiąca poprzedzającego marcowy sondaż¹ jeszcze się pogorszyły. Obecnie działalność Sejmu źle ocenia już blisko cztery piąte ankietowanych (78%, wzrost o 5 punktów) - jest to najwyższy odsetek negatywnych ocen Sejmu IV kadencji. Pozytywne opinie o nim wyraża tylko co dziesiąty badany (11%, spadek o 3 punkty), taka sama liczebnie grupa (11%) nie ma zdania na ten temat.

Nieco gorzej niż przed miesiącem oceniany jest także Senat, z tym że różnice wskazań mieszczą się w granicach błędu statystycznego. Opinie o działalności Senatu są jak zwykle lepsze niż opinie o Sejmie, jednak należy podkreślić, że prawie jedna czwarta ankietowanych (24% - ponad dwukrotnie więcej niż w przypadku Sejmu) nie ma wyrobionego zdania o jego pracy. Obecnie działalność Senatu dobrze ocenia blisko jedna piąta respondentów (19%), a prawie trzy piąte (57%) wyraża opinie negatywne.

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany II-III
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
		2003												2004			
		w procentach															
Sejm	dobra	25	21	16	12	12	13	13	11	14	14	16	11	12	14	11	-3
	zła	60	63	66	76	74	71	74	76	74	72	70	77	75	73	78	+5
Senat	dobra	31	27	27	24	21	20	20	22	25	22	23	19	18	20	19	-1
	zła	40	47	44	52	52	51	51	49	50	48	52	57	54	55	57	+2
Pominięto „trudno powiedzieć”																	

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (166) przeprowadzono w dniach 5-8 marca 2004 roku na liczącej 1022 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Wśród potencjalnych wyborców głównych partii politycznych zdecydowanie dominują osoby negatywnie oceniające działalność Sejmu. Zwolennicy koalicji SLD-UP wyraźnie częściej niż wyborcy ugrupowań opozycyjnych wystawiają Sejmowi oceny dobre, jednak i oni w zdecydowanej większości źle oceniają pracę posłów. Najgorzej działalność Sejmu postrzegają zwolennicy LPR, PO RP i Samoobrony.

Tabela 2

Elektoraty*	Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD-UP	26	70	4
PiS	13	77	10
PO RP	12	85	3
Samoobrona	11	82	7
LPR	3	92	5
Niezdecydowani, na kogo głosować	14	67	19
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	8	77	15

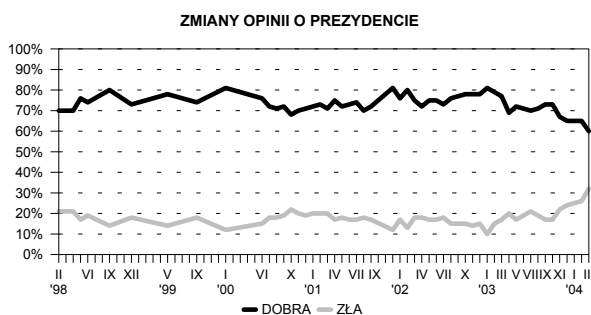
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych. W tabeli pominięto elektorat PSL ze względu na małą liczebność wyborców tej partii w badanej próbie

Oceny urzędu prezydenta są jak zwykle znacznie lepsze niż oceny parlamentu, jednak pod koniec ubiegłego roku wyraźnie się pogorszyły. Marzec przyniósł dalsze pogorszenie notowań. Obecnie pozytywne opinie o działalności Aleksandra Kwaśniewskiego wyraża trzy piąte badanych (60%, spadek o 5 punktów), a negatywne - prawie jedna trzecia (32%,

wzrost o 6 punktów). Trzeba podkreślić, że tak wysokiego odsetka złych ocen prezydentury Aleksandra Kwaśniewskiego dotychczas nie notowaliśmy, a liczbę ocen dobrych nieprzekraczającą 60% rejestrowaliśmy jedynie na początku pierwszej kadencji.

Tabela 3

Oceny prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań																Zmiany II-III	
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II		III
	2002		2003											2004				
w procentach																		
Dobra	78	78	81	79	77	69	72	71	70	71	73	73	67	65	65	65	60	-5
Zła	14	15	10	15	17	20	17	19	21	19	17	17	22	24	25	26	32	+6
Pominięto „trudno powiedzieć”																		

Pozytywne opinie o działalności urzędu prezydenta zdecydowanie dominują wśród zwolenników koalicji SLD-UP, ale i w potencjalnych elektoratach PiS i PO RP, w których ocen dobrych jest ponad dwukrotnie więcej niż złych. Podobnie kształtują się opinie wśród osób niezdecydowanych, na kogo głosować, oraz niezamierzających brać udziału w wyborach. Nawet w elektoracie Samoobrony nieco więcej jest pozytywnych ocen działalności prezydenta. Natomiast opinie negatywne przeważają wśród zwolenników LPR.

Tabela 4

Elektoraty*	Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta ?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD-UP	79	16	4
PiS	67	29	4
PO RP	65	29	6
LPR	39	48	13
Samoobrona	49	44	7
Niezdecydowani, na kogo głosować	65	21	14
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	58	32	10

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych. W tabeli pominięto elektorat PSL ze względu na małą liczebność wyborców tej partii w badanej próbie

Dominującemu od lat krytycyzmowi w opiniach o działalności parlamentu, pogłębiającemu się w ostatnim roku, zaczyna obecnie towarzyszyć znaczący wzrost krytycyzmu wobec działalności prezydenta - urzędu, który wciąż jest najlepiej ocenianą instytucją III RP. Może to być przejawem wyjątkowo złych nastrojów społecznych, jakie obserwujemy obecnie.

Opracował
Włodzimierz DERCZYŃSKI

A N E K S

Tabela 1. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	78	11	1022
Płeć				
Mężczyźni	10	83	7	488
Kobiety	12	73	15	534
Wiek				
18-24 lat	18	70	11	157
25-34	12	77	11	186
35-44	7	80	13	174
45-54	12	83	5	195
55-64	7	85	7	142
65 lat i więcej	8	72	20	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	8	76	16	369
Miasto do 20 tys.	18	72	10	131
20-100 tys.	12	81	7	208
101-500 tys.	10	81	8	193
501 tys. i więcej mieszk.	11	79	10	122
Wykształcenie				
Podstawowe	8	73	20	286
Zasadnicze zawodowe	9	84	7	260
Średnie	16	75	9	358
Wyższe	7	89	4	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	8	88	5	66
Prac.umysł.niż.szczębla	10	80	9	84
Pracownicy fiz.- umysł.	17	72	10	111
Robotnicy wykwalifikowani	13	77	10	79
Robotnicy niewykwalifik.	10	70	19	35
Rolnicy	8	78	14	54
Pracujący na własny rach.	6	89	5	33
Bierni zawodowo				
Renciści	5	80	16	118
Emeryci	10	77	14	205
Uczniowie i studenci	19	76	5	79
Bezrobotni	12	78	10	120
Gospodynie domowe i inni	6	81	13	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	13	80	8	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	14	75	11	72
sekt. pryw. poza rolnict.	9	80	11	184
prywatnym gosp. rolnym	8	80	12	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	7	81	12	117
300-399	9	74	17	82
400-599	12	78	10	201
600-800	13	74	13	176
Powyżej 800 zł	10	84	6	194
Ocena własnych war. mater.				
Źle	7	80	13	333
Średnie	13	76	12	447
Dobre	12	80	8	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	6	75	19	65
Raz w tygodniu	11	78	10	550
1-2 razy w miesiącu	9	84	7	142
Kilka razy w roku	12	74	14	164
W ogóle nie uczestniczy	13	77	10	101
Poglądy polityczne				
Lewica	16	80	4	160
Centrum	13	81	6	285
Prawica	8	87	5	310
Trudno powiedzieć	9	63	28	267

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **Senatu?**

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	57	24	1022
Płeć				
Mężczyźni	20	61	19	488
Kobiety	18	54	28	534
Wiek				
18-24 lat	29	50	21	157
25-34	19	59	21	186
35-44	13	60	27	174
45-54	20	60	20	195
55-64	17	63	20	142
65 lat i więcej	18	50	32	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	16	56	28	369
Miasto do 20 tys.	27	52	21	131
20-100 tys.	21	58	21	208
101-500 tys.	18	61	20	193
501 tys. i więcej mieszk.	18	58	23	122
Wykształcenie				
Podstawowe	14	58	28	286
Zasadnicze zawodowe	17	62	21	260
Średnie	26	52	22	358
Wyższe	18	59	23	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	22	57	21	66
Prac. umysł. niż. szczebla	21	57	22	84
Pracownicy fiz.- umysł.	23	60	17	111
Robotnicy wykwalifikowani	25	43	32	79
Robotnicy niewykwalifik.	13	65	22	35
Rolnicy	15	55	30	54
Pracujący na własny rach.	9	73	18	33
Bierni zawodowo				
Renciści	16	57	27	118
Emeryci	18	56	26	205
Uczniowie i studenci	32	53	16	79
Bezrobotni	18	58	24	120
Gospodynie domowe i inni	11	74	15	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	25	52	23	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	22	57	22	72
sekt. pryw. poza rolnict.	16	61	23	184
prywatnym gosp. rolnym	16	57	27	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	16	59	24	117
300-399	15	56	29	82
400-599	19	63	18	201
600-800	21	52	28	176
Powyżej 800 zł	24	54	22	194
Ocena własnych war. mater.				
Źle	12	65	23	333
Średnie	21	54	24	447
Dobre	26	51	22	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	15	46	39	65
Raz w tygodniu	20	57	22	550
1-2 razy w miesiącu	17	65	17	142
Kilka razy w roku	21	53	26	164
W ogóle nie uczestniczy	17	59	24	101
Poglądy polityczne				
Lewica	29	52	19	160
Centrum	24	61	15	285
Prawica	18	63	19	310
Trudno powiedzieć	10	49	40	267

Tabela 3. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego?**

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	60	32	8	1022
Płeć				
Mężczyźni	61	34	5	488
Kobiety	59	29	12	534
Wiek				
18-24 lat	75	21	4	157
25-34	59	30	11	186
35-44	55	33	12	174
45-54	63	32	5	195
55-64	53	39	7	142
65 lat i więcej	54	35	11	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	54	35	11	369
Miasto do 20 tys.	62	34	4	131
20-100 tys.	65	27	8	208
101-500 tys.	67	27	6	193
501 tys. i więcej mieszk.	55	34	10	122
Wykształcenie				
Podstawowe	53	35	12	286
Zasadnicze zawodowe	59	35	7	260
Średnie	65	28	7	358
Wyższe	64	28	8	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	65	25	9	66
Prac.umysł.niż.szczębla	68	26	6	84
Pracownicy fiz.-umysł.	60	33	8	111
Robotnicy wykwalifikowani	62	31	8	79
Robotnicy niewykwalifik.	58	23	19	35
Rolnicy	46	43	11	54
Pracujący na własny rach.	52	37	11	33
Bierni zawodowo				
Renciści	49	40	11	118
Emeryci	57	35	8	205
Uczniowie i studenci	76	19	4	79
Bezrobotni	62	32	6	120
Gospodynie domowe i inni	66	22	12	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	66	26	7	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	62	33	5	72
sekt. pryw. poza rolnict.	58	31	12	184
prywatnym gosp. rolnym	49	41	11	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	51	40	9	117
300-399	54	33	13	82
400-599	59	32	9	201
600-800	69	23	8	176
Powyżej 800 zł	62	32	6	194
Ocena własnych war. mater.				
Źle	48	41	11	333
Średnie	63	29	8	447
Dobre	72	23	5	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	49	34	17	65
Raz w tygodniu	57	34	9	550
1-2 razy w miesiącu	59	34	7	142
Kilka razy w roku	72	21	7	164
W ogóle nie uczestniczy	66	29	5	101
Poglądy polityczne				
Lewica	75	24	1	160
Centrum	68	24	8	285
Prawica	53	40	8	310
Trudno powiedzieć	51	34	15	267